

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om upphävande av 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av värnpliktslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att regleringen av ikraftträdandet av den lag om ändring av värnpliktslagen som gavs i januari 1998 ändras så att alla värnpliktiga efter att den nu föreslagna lagen har trätt i kraft hänförs till det nya arrangemanget för tjänstgöringstid,

likväl så att den tidigare till 330 dagar fastställda tjänstgöringstiden inte förlängs till 362 dagar.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I samband med försvarsmaktens struktumvandling ändrades värnpliktslagens bestämmelser om beväringarnas tjänstgöringstider genom lagen den 16 januari 1998 om ändring av värnpliktslagen (19/1998) som trädde i kraft den 1 februari 1998. De nya tjänstgöringstiderna fastställdes till 180, 270 och 362 dagar. De bestämmelser som hänför sig till ändringen av tjänstgöringstiderna har enligt lagens ikraftträdelsebestämmelse tillämpats från och med 1998 års andra inryckningskontingent, d.v.s. från och med den 6 juli 1998. I övergångsskedet tillämpas parallellt två arrangemang för tjänstgöringstiderna.

Med stöd av den ovan nämnda ikraftträdelsebestämmelsen tjänstgör de värnpliktiga som har hunnit inleda eller skulle ha varit skyldiga att inleda sin värnpliktstjänstgöring före den 6 juli 1998 enligt det gamla systemet för tjänstgöringstid 240, 285 eller 330 dagar oberoende av om deras tjänstgöring varit oavbruten eller i något skede avbrutits. Bestämmelsen har ursprungligen avfattats för att förhindra eventuella ogrundade uppskovsansökningar i övergångsskedet mellan tidpunkten för lagens ikraftträdande och den tidpunkt när det nya arrangemanget tas i bruk.

Om den gällande ikraftträdelsebestämmelsen iaktas måste ca 3 000 värnpliktiga som har inlett sin tjänstgöring enligt det gamla arrangemanget för tjänstgöringstid och vilkas tjänstgöring avbrutits t.ex. på grund av studier eller hälsoskäl sålunda fortsätta sin tjänstgöring enligt det gamla arrangemanget för tjänstgöringstid. En del av dem som avbrutit tjänstgöringen fortsätter som bäst sin värnpliktstjänst, men huvudsakligen hänför sig fullgörandet av tjänstgöringen till åren 1999-2001.

I riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av värnpliktslagen (RP 184/1997 rd) ingick ett uttalande, enligt vilket riksdagen förutsätter, att regeringen ger akt på hur de nya tjänstgöringstiderna fungerar och lämnar förslag till ändring av dem till riksdagen, om problem uppstår.

Försvarsmakten har nu fäst försvarsministeriets uppmärksamhet vid de svårigheter som upprätthållandet av två system skulle medföra när det gäller de praktiska arrangemangen för tjänstgöringen. Det har också ansetts vara ändamålsenligt att så snabbt som möjligt kunna övergå till ett enhetligt arrangemang för tjänstgöringstid.

Med tanke på riksdagens uttalande och de svårigheter som de praktiska arrangemangen i samband med olika slag av tjänstgöringsti-

der medför föreslås frångående av övergångstiden och övergång till ett enda arrangemang för tjänstgöringstiden.

Den bestämmelsen om upphävande som ingår i den föreslagna lagens 1 § innebär att de värnpliktiga som ännu skulle vara förpliktade att träda i tjänst enligt det gamla arrangemanget omfattas av det nya arrangemanget för tjänstgöringstid.

Sålunda föreslås för tydlighetens skull att i den föreslagna lagens 2 § 2 mom. bestäms, att den tjänstgöringstid enligt det gamla arrangemanget för tjänstgöringstid som före den föreslagna lagens ikraftträdande har fastställts för en värnpliktig som militärt kommandomål skall fastställas enligt det nya arrangemanget för tjänstgöringstid, likväl så att den till 330 dagar fastställda tjänstgöringstiden inte förlängs. På så sätt förkortas tjänstgöringstiden på 240 dagar till 180 dagar och tjänstgöringstiden på 285 dagar till 270 dagar. I fråga om de värnpliktiga vilkas tjänstgöringstid före lagens ikraftträdande har fastställts till 330 dagar föreslås, att tjänstgöringstiden inte ändras.

Om den tid under vilken en person har tjänstgjort enligt det gamla arrangemanget för tjänstgöringstid överstiger den tjänstgöringstid som skulle fastställas för honom enligt det nya arrangemanget, konstateras att beväringstjänsten har fullgjorts och personen i fråga hemförlovas.

2. Propositionens verkningar

På det individuella planet innebär ändringen för den övervägande delen av de värn-

pliktiga att den tidigare fastställda tjänstgöringstiden förkortas. Den ovan beskrivna ändringen av arrangemanget för tjänstgöringstid minskar totalantalet beväring dagar, och propositionen har därför inte några betydande ekonomiska verkningar och inte heller betydande verkningar i fråga om organisation eller personal.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid försvarsministeriet. Av huvudstaben har begärts ett utlåtande om propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1999.

5. Lagstiftningsordning

Lagförslaget har samband med lagen om ändring av värnpliktslagen (19/1998). I sitt utlåtande om regeringens proposition om lagförslaget i fråga konstaterade grundlagsutskottet (GrUB 37/1997 rd) att lagförslaget kunde behandlas i den ordning som gäller stiftande av vanlig lag. På grundval därav, och genom att den tidigare fastställda tjänstgöringstiden inte förlängs för någon, anser regeringen att det nu aktuella lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om upphävande av 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av värnpliktslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen den 16 januari 1998 om ändring av värnpliktslagen (19/1998).

2 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Tjänstgöringstid som fastställts enligt 5 §

värnpliktslagen (452/1950), sådant detta lagrum lydde innan den i 1 § nämnda lagen trädde i kraft fastställs efter denna lags ikraftträdande med iakttagande av 5 § värnpliktslagen sådan den lyder i den lag som nämns i 1 §, likväl så att den till 330 dagar fastställda tjänstgöringstiden inte förlängs.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 6 november 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Försvarsminister *Anneli Taina*

